

El Bou i la Mula

Referència	EBV 76
Títol	La tradició i la dèria de la contemporaneïtat
Autor	Bienve Moya
Publicació	Avui
Data	25/ 12/ 2000
Tema	Pessebre contemporani
Idioma	Català
Pàgines	2

Els pessebres, una tradició cultural viva i de qualitat

La tradició i la dèria de la contemporaneïtat

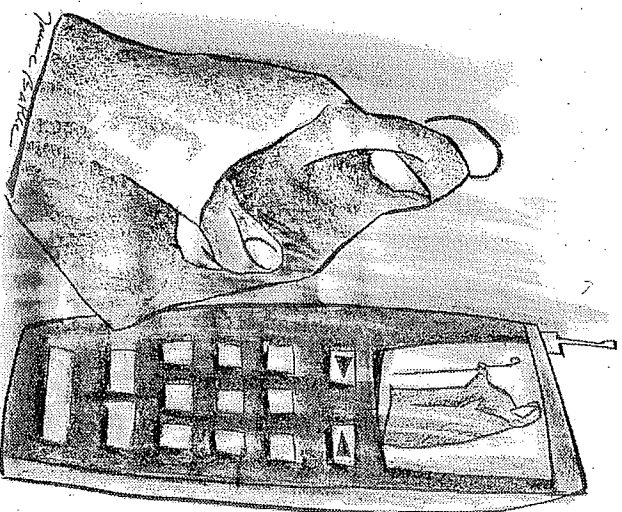
BIENVE MOYA

Des d'Olot, una ciutat amb un moviment cultural ben ampli i diversificat, m'arriba la notícia que s'ha encetat un debat sobre l'oportunitat o l'anacronisme de la Fira de Pessebres, que cada any dona motiu per visitar la ciutat aquests dies festius de Nadal. El leitmotiv que ha disparat el debat es funda en la suposada ineficàcia d'un esdeveniment com aquest, basat en un element *tradicional* com els pessebres, i el poc atractiu que pot tenir per a la societat actual precisament pel seu anacronisme i en definitiva la seva suposada pertinença a un conglomerat d'activitats i formes artístiques que ja no serien contemporànies. Aquest és l'argument, en síntesi, dels qui canviarien la Fira de Pessebres per una activitat més *contemporània*. Com que aquest leitmotiv, aquesta canthilena sobre la contemporaneïtat i la modernor

sense parar productes de consum immediat, productes que necessàriament hagin de caducar. Això sembla normal i fóra contradictori que unes empreses dedicades a *manufacturar* imaginari, ginys, modes, formes i maneres per donar solució a la suposada necessitat d'oci immediat oferissin als seus consumidors productes perdurables o simplement de llarga durada. És de tota lògica que, contràriament, aquestes empreses *facin inventar* continuament novetats fugaces, modernitats i originalitats efímeres. En aquests valors de contínua revisió i curta temporalitat resideix l'èxit de l'empresa. Els cal, doncs, a aquestes empreses difondre una filosofia que convenci de la bondat freturosa de les novetats, i la perversitat que significa la pedurabilitat dels productes de *tota la vida*. En la divulgació d'aquesta filosofia del consum compulsiu hi resideix la base del seu èxit comercial.

En les últimes dècades de finals de

d'activitats tradicionals, en un moment o altre, es preguntin, i en facin motiu de debat, si l'activitat que duem en a terme és prou moderna i contemporània. No cal dir que aquest dubte és cosa que els honora, però a mi aquest seu qüestionament em provoca un altre dubte: no deuen ser els valors amb què, molt honestament, pretenen compensar-se per qüestionar-se la seva modernitat i contemporaneïtat, precisament, els que s'han detallat més amunt, els quals, insistim, tan sols es basen en una iniciativa comercial consumista i uniformitzadora feta passar per ideologia moderna? Per quina raó, em pregunto, caldria pensar que pot haver-hi una contradicció irreconciliable entre qualsevol producte dels anomenats tradicionals amb la contemporaneïtat i amb la

JUAN E. BARRIO

(només em refereixo a l'eficàcia, no pas a la qualitat, que sempre estarà en funció de la capacitat i genialitat del creador), al producte nou li caldrà esdevenir tradicional per demostrar-la. Insisteixo, la contemporaneïtat no és cap valor considerable, és un simple estat casual.

Jo em guardaria molt d'assegurar que la Fira de Pessebres d'Olot sigui

bre la contemporaneïtat i la modernor aplicada a l'assumpte de les activitats de cultura popular i folklore és constant i sorgeix allà on avui es reuneixen més de dos estudiosos (antropòlegs, etnòlegs, etc.) interessats pel fenomen, se m'acut intervenir amb unes quantes raons sobre la qüestió.

Crec que ningú podrà negar que, avui, l'aparell propagandístic dels mitjans de comunicació controlats per les grans corporacions mèdiàtiques promou contínuament el consum compulsiu de revisions modernitzadores al servei de l'anomenada indústria de l'oci, que tenen com a fi produir

En les últimes dècades de finals de segle, aquest estat d'opinió, aparentment avançat, ha estat difós a cor que vols per l'aparell propagandístic a què ens hem referit. Divulgació interessada que, al meu parer, ha contaminat, sobretot, força sectors de les arts visuals, de la universitat, i també, paradoxalment, s'ha introduït en espais que, en principi, sembla que haurien de poder considerar-se resistent a aquesta evangelització consumista modernitzadora: em refereixo a les activitats artístiques i festives, anomenades tradicionals.

En l'actualitat és comú que una part dels participants en aquesta mena

amb la contemporaneïtat i amb la modernitat?

De qualsevol diccionari n'extraurem que contemporaneïtat és senzillament l'existència en un mateix moment de diverses coses: idees, fets, objectes, persones. Sembla, doncs, un abus qüestionar que les produccions tradicionals hagin de ser contradicòries amb la contemporaneïtat: si una producció tradicional continua existint, sembla de tota lògica que és contemporània amb una altra, amb la categoria que se li vulgui classificar. A més, mentre que la producció tradicional té demostrada la seva eficàcia

que la Fira de Pessebres d'Olot sigui un element de dinamització moderna per a una ciutat. Però voldria apuntar dues consideracions: (a) el Museu del Louvre no conté res que avui ens sigui contemporani, i no em diran que no és gran motiu d'atracció cultural per a París. (b) La representació de la Passió d'Esparriguera, tampoc es basa precisament en un relat contemporani, ni la seva posada en escena dedica un excessiu esforç a utilitzar els recursos de teatre *modern*, però és evidentment un gran motiu de dinamització ciutadana, ben contemporània, i a més d'atracció de forasters per a la vila d'Esparriguera. Per cert la recomanaria a qualsevol persona mancada de prejudicis. Què tenen, doncs, aquestes dues produccions que sense basar-se en la contemporaneïtat en els dos casos són d'una eficàcia demostrada. Doncs passa que (amb les degudes distàncies) ambdues produccions es basen en la qualitat del producte. La qualitat del producte que s'hi exposa en un cas, i representa en l'altre, els fa moderns i actuals, i contemporanis dels habitants del planeta Terra a principis del segle XXI.

I per aquest camí anem a parar al vell enunciat: només hi ha dues mènes de productes artístics (o de moviments societaris), els bons i els dolents, els que funcionen i els que són una remora. El que és bo (que, no es tracta d'estil sinó de qualitat) sempre és modern, avançat i crida l'atenció perquè és capaç de reflectir qualsevol contemporaneïtat. Ara bé, la qüestió és qui, i sota quina autoritat, s'arrisca a qualificar i destriar i encara patrocinar la qualitat, i refusar la poca o nul·la qualitat d'un producte? Però, d'altra banda, una actitud assenyada ens il·lustra que en qualsevol manifestació en què no es corre el risc d'utilitzar la qualitat com a element definidor, aquesta manca d'audàcia tard o d'hora es paga amb el fracàs.